

glossissimus quæsit, num Propheta aliquis Domini in exercitu occurreret. Adese Eliseum renunciatum est, quem convenientibus tribus simul Regibus, vir sanctus viso Rege Israelis, nihil habere se cum illo negotii dixit; iret, & maternos Prophetas consuleret. Respondit Joram, numquid id fieri potuisset, ut Deus tres simul Reges in manus Moabitarum tradendos ed deduxisset? Tunc statim Propheta revereri se dixit Josaphat Regem Juda, cæteros alioquin se ne aspectu quidem dignaturum. Nunc vero, ait, adducatur ad me vir canendi instrumentis peritus. Cum venisset, atque instrumento suo luderet, statim Spiritu Sancto in Prophetam insiliente, vir sanctus in propheticas voces effusus est (1). Porro aspectus Regis Israelis ejusque voces Prophetam aliquantò commoverant; sed in pristinum mentis statum sono instrumenti restitutus, Divini Spiritus impressionibus excipiendis sese comparavit.

En alterius generis exemplum, quo bellicos spiritus militibus Josaphat excitatos, atque terrorem hostibus incussum discimus. Cum Ammonitæ, Moabitæ, aliique Arabiæ populi junctis simul armis in ditionem Josaphat irrupissent, Rex ille Domini opem imploratum se contulit, Deique verbis Propheta Jahaziel victoriam roganti spondit. Eâ spe plenus, exercitu in hostes ducto, aciem ita instruxit, ut Cantores Domini eundem, quem in Templo, ordinem tenentes, & musicis instrumentis canentes, primi in exercitu procederent. Vix ad primum instrumentorum concentum hostes subito terrore percussi sunt, & versis inter se armis mutuis vulneribus conciderunt; Moab, & Ammon in Idumæos procurrerunt; quibus deletis ipsi tandem inter se commisi sunt. Quare omnibus occisis, hostium arma omnia & præda ultrò Hebræis cessere.

Simile exemplum occurrit in bello Abig Regis Juda in Jeroboamum Regem Israel (m). Regis Juda exercitum sequebantur juxta Moysis præceptum (n) Sacerdotes cum sacris tubis, quo indicio Domini presentia designabatur: Ergo in exercitu nostro Dux Deus est, & Sacerdotes ejus, qui clangunt tubis, & resonant contra vos. Vix sacrorum instrumentorum sono, & clamore populi Juda ab hostibus audito, tantus illorum animos terror incessit, ut in fugam omnes dilaberentur. Prætereo quæ in obsidione Jericho contigisse leguntur, cum sacrarum buccinarum clangore & clamoribus Hebræorum moenia Urbis concussa corruerint (o); res est enim potius inter prodigia quam inter peculiare musicæ effectus censenda.

Quæ de Saule narrantur sono instrumenti & vocis Davidicæ relevato, nihil habent supra naturam; sicut etiam non nisi juxta naturæ leges contigisse poterat, ut Saul, cæterique ab eo missi ad capiendum Davidem, inter Prophetas statim Prophetæ redderentur; quemadmodum & illud Elisei, quo se ad illapsum Sancti Spiritus excipiendum comparavit: insluit

enim musica in sanguinem & spiritus, quos leni quadam & dulci agitatione molliens, noxios ided humores & melancholiam, quin & pigrioris sanguinis hebetudinem dissipat. Omnis ætatis remedium fuit, ut melancholia, phrenesis, furor, cæteraque ejus generis, lætis & jucundis curarentur; est etiam naturæ consonum maxime, ut in cœtu ludentium & cantantium ad ludum & cantum excitentur. Ita enim naturæ comparatum habemus, ut aliorum, quos ante oculos intuemur, motus atque instrumentorum impressiones sequamur. Porro prophetare Scripturæ stilo usurpatur non ratò pro subita quadam excitatione, qua ad imitandos motus & agitationes Prophetarum inducimur. Tandem animi emotio atque conturbatio; ira, & cætera ejus generis vix pati potuissent Divini Spiritus tranquillum illapsum, nisi prius instrumentorum sono compeccerentur; ex quo factum ut Eliseus ad Divinum Spiritum recipiendum se comparans, virum laudandi instrumentis peritum accerferet. Balaam, ut se colligeret, atque dispersos dissipatosque in cœtu hominum spiritus reduceret [p], in privatum secedens, aliquo temporis spatio solitarius mansit.

Atqui nulli spectantur pares in musica nostrorum temporum effectus. Cujusne vitio ea res deputanda; an musicæ, Musicivæ, vel instrumentis? An potius nos blandis minus tangimur, minusque præ Veteribus illis movemur; vel fortè passionum nostrarum motibus cautiore invigilamus; aut tandem longa quadam habitudine Stoicum nescio quem stuporem in naturam transmutavit? Fieri quidem potest, ut nos animum habeamus præ illis firmiorem, & habitudine atque educatione aliquid in passionibus & sensibus nostris sive immutatum sive distimulatum fuisse; re tamen iisdem semper nobis iudem pariter spiritus & passiones manent. Sit esto aliquis, qui seriâ mentis intentione passionum quorundam motibus resistat; quot verò liberos se illis permittunt, id unicè quærentes, ut animis emoveantur; nec musicam morosam sepe aliâ de causâ auscultant, nisi ut se leni quadam blandoque motu mulceri sentiant? Alia est igitur causa hujus rei in musicâ ipsâ quærenda. Vetus est ante mille annos cæpta querela, miram illam musicæ vim desisse, ejusque rei invidiâ jam inde ab ætate musicam ipsam onerabant. Dolebat peritus quisque res musicas corruptas, turbatas, nihil de genuina illa nobilitate amplius servare.

Vossius in suo Opere de Poematum cantu, & viribus Rythmi, fusiùs demonstrat, & sapiens inculcat hanc rei Musicæ ruinam, hebetatamque illam, qua olim pollebat, virtutem contemptui optimæ Poësis, quantitatis syllabarum, numeri & ejus, quæ verba inter & cantum servanda est, proportionis imputandam. Defecit etiam, addit, vis illa verborum, qua maxime spiritus moveretur, perit scilicet genuina illa pronuntiandi ratio & carminum aptissimum metrum; musicis notis traduntur

p Num. 23. 3.
16. & 26. 2. 2.

tur strophæ, quarum ne verba quidem assequimur. Quare blanda licet & suavissima carmina, cum ne audiri quidem possint, nihil movendis cordibus valent. Dum aures melodiæ suavitate mulcentur, errare in incertum spiritus cogitur; quippe qui nihil satis certum & distinctum assequatur. Hinc nulla satis plena voluptas, & cor in duas partes distrahitur; cum melodiâ quidem, non verò sensu carminis afficiatur. Profecò si unâ simul vox, harmonia, & sensus patens verborum in spiritum influeret, aliter sanè quàm quoddam nostrâ ætate solet, moveretur; quemadmodum virtus unita plus valet, quàm divisa. Id in primis spectabant Veteres, ne quid unquam de carmine, quod cantabatur, excideret; quod per quàm commodè contingeret, cum multiplex ille vocum numerus in eadem verba consonaret, omnesque simul Cantores à validiori Præcentoris voce ducerentur. Respondebat apta verbis & sensui harmonia; id agentibus peritissimis illis viris, ut quàm possent maxime, naturam & vocem hominis in iis rerum circumstantiis, quas carmina exprimebant, imitarentur. Chori in Comœdiis & Tragediis Veterum nunquam supra naturalem loquendi modum vocem elevabant. Porro quantum ratio illa cantandi animis capiendis valeret, stans demonstrat eloquentissimi alicujus Declamatoris oratio, qui naturam imitari, & aptum verbis gestum jungere norit. Quis, rogo, vim ejus orationis non sentit? Ita pariter reputandum est de Musica naturali & in ipsa simplicitate suâ numerosissimâ.

Addenda modò essent quædam de musicis Hebræorum instrumentis, variis cantandi rationibus, totoque demum musicæ artificio. At de instrumentis quidem in proxime succedenti Dissertatione tractabimus; de reliquis vix est in tanto Sacrorum Librorum silentio, ut certi aliquid & explorati afferatur. Verùm si musicæ elegantiam majestati & numero carminum congruere oporteat; illud nobis jure meritoque affirmandum, nihil grandius, nihil gravius, nihil augustius Templi musicâ unquam auditum.

Servant hodie usque Judæi in Synago-

gis suis quoddam Musicæ genus, patrum facile traditione receptam. Si tamen res eorum Musicas tantum prosterni quantum nostras contigit; cur ex ista recentiori certi aliquid pro veteri deducatur, nihil est; longissimo enim distant intervallo. Simplicissimam quidem Musicam hodie pariter servant Hebræi, qua in re veteri satis respondet; sed tot inter miseræ gentis vices, tot rerum & temporum circumvolutiones, intactam illam mansisse quis credat? Recentiori Hebræorum Musicæ P. Kircherius exponenda laboravit; sed illam cum Musica Templi Salomonis conferre ne cogitavit quidem.

Licet autem confusa nobis maneat idea plurium Musicæ instrumentorum, quorum in Templo usus; varietas tamen & variam fuisse Musicam illam satis demonstrat. Et quidem variam fuisse oportet, cum Psalmi, qui nostrâ supersunt ætate, tam vari sint argumenti; sicut & variæ adeò solemnitates peculiarem singulæ exegerint apparatus. In Paschate Deo grates agebantur pro recepta à servitute Egyptiaca libertate. In Pentecoste traditæ à Deo in monte Sina Legis solemnibus memoria recolatur. In Festo Expiationis jejuniis pariter, & animi supplicis humilitate venia de commissis criminibus posebatur. In Festo Tabernaculorum iter per Desertum velut sub oculos revocatum est; gratæque Deo pro messe recepta impensa.

S. Clemens Alexandrinus (q), antiquitatis inprimis veterumque morum instrumentissimus, tradit, sacram Hebræorum Musicam in Templo plerumque Doricum retulisse, quod gravissimum est, & vetustissimum musicæ genus, totum ferme inspondens, & productioribus syllabis versans; Dominum proinde maxime decebat, cui in timore servire jubemur; *Servite Domino in timore, & exultate ei cum tremore.* Is Veterum gustus, quorum Musica, cum maxime in rebus sacris impenderetur, non nisi gravitatem, & majestatem spirabat; cum interim nostrâ ætate Ecclesias non raro theatralibus harmoniis obstrepere contingat.

q Strom. 1.6.